

ÜLKEMİZDE HAYAT ÜNİTESİ KONU ÖZETİ

Yerel Yönetim Birimleri

Nasıl ki ülkemizi cumhurbaşkanı ve bakanlar yönetmektedir. Mahallemizi ve köyümüzü de muhtar, ilçemizi kaymakam ilimizi vali yönetmektedir.

Yerel Yöneticiler

Mahalle veya köy, ilçe ve ilimizin yönetimine yerel yönetimler diyoruz. Yerel yöneticilerden muhtar ve belediye başkanları seçimle iş başına gelirken, kaymakam ve valileri bakanlar kurulu atamaktadır.

Yöneticiler	Görev Yeri	Göreve Gelme	Görevleri
Vali	İl	Atama	Eğitim, sağlık, güvenlik
Kaymakam	İlçe	Atama	Eğitim, sağlık, güvenlik
Belediye başkanı	İl İlçe	Seçimle	Yol, su, temizlik
Muhtar	Köy	Seçimle	Sorunları çözme

Yerel yöneticilerin görev ve sorumlulukları kanunlarla bellidir. Ülkemizde illeri valiler yönetir. Valiler kanunların uygulanmasını sağlar. İlin güvenliğinden vali sorumludur. Bir ilin en yetkili yöneticisi vali, ilçeninki ise kaymakamdır. İlçeyi kaymakam yönetir. Belediye başkanları şehirlerin belediyecilik işlerini yönetir. İl, ilçe vb. yerleşim yerlerinde yaşayan insanlara su, yol, aydınlatma, temizlik ve esnaf denetimi gibi hizmetler veren teşkilata belediye denir. Belediyeleri,

belediye başkanları yönetir. Köyler ve mahalleler, yönetim bakımından ilçeye bağlıdır. Köy ve mahalleyi muhtar yönetir. Muhtarlar, köy veya mahallenin sorunlarını belirler. Bu sorunları çözüme kavuşturur.

Ülkemizin Yönetim Şekli

Cumhuriyet kurulmadan önce yurdumuzu düşmanlar işgal etmişti. Yurdumuzu kurtarmak için Mustafa Kemal Atatürk ve Türk milleti birçok zorlukla mücadele etmiştir. Kurtuluş Savaşı kazanılarak yurdumuz düşmanlardan kurtarılmıştır. 29 Ekim 1923 tarihinde cumhuriyet ilan edilmiştir. İlk cumhurbaşkanımız Mustafa Kemal Atatürk olmuştur.

Devletimizin adı Türkiye Cumhuriyeti'dir. Ülkemizin yönetim şekli cumhuriyettir. Cumhuriyet, halkın kendisini yönetecek kişileri oy vererek seçmesidir. Seçilen cumhurbaşkanı ve milletvekilleri kendisine oy veren kişiler adına devleti yönetir. Seçimler belirli sürelerde yenilenir. Böylece halk kendi kendini yönetmiş olur. Cumhuriyet, demokrasiye dayanan bir yönetim biçimidir. Cumhuriyet yönetimi ile birlikte halkımız birçok demokratik hak ve özgürlüklere sahip olmuştur. Demokrasilerde bütün insanlar kanun önünde eşittir. Hiçbir insana ırkı, ailesi, dini vb. nedenlerle ayrıcalık tanınmaz.

Cumhuriyet yönetimi ile birlikte birçok yenilik yapılmıştır.

Cumhuriyetin Getirdiği Yenilikler

- 1) Kadın erkek eşitliği sağlandı.
- 2) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi.
- 3) Arap Alfabeti kaldırılarak yerine bugün kullandığımız Latin Alfabeti getirildi.

- 4) Giyim kuşamda yenilikler yapıldı.
- 5) Tüm insanlar öğrenim görme hakkına kavuştu.
- 6) Takvim, saat ve ölçüler yeniden düzenlendi.
- 7) Seyahat etme, mülk edinme ve yerleşim hakkı getirildi.
- 8) Din ve vicdan hürriyeti getirildi.
- 9) Basın hürriyeti sağlandı.

Tarihî ve Doğal Güzelliklerimiz

Üzerinde yaşadığımız topraklar vatanımızdır. Vatanımız evimiz gibidir. Vatanımızın güzelliklerini öğrenmek ve onlara sahip çıkmak hepimizin görevidir. Tarihî ve doğal güzellikler vatanımızın en önemli zenginliklerindendir.

Tarihi Eserlerimiz

Ülkemiz tarihî eserler bakımından oldukça zengindir. Bu eserler arasında cami, hamam, müze, kale, tarihî çarşılar, han, çeşme, köprü vb. yerleri sayabiliriz. Bu tarihî eserler geçmişten günümüze kadar gelen miraslardır. Ülkemizin üç tarafını çeviren denizler; dağlar, akarsular, göller, millî parklar, kaplıcalar eşsiz güzelliğe sahiptir.

Nemrut Dağı Adıyaman	Düden Şelalesi Antalya	İhlara Vadisi Aksaray
Peribacaları Nevşehir	İshak Paşa Sarayı Ağrı	Balıklı Göl Şanlıurfa
Safranbolu Evleri Karabük	Ölüdeniz Muğla	Hasan Keyf Batman

Sümela Manastırı Trabzon	Selimiye Cami Edirne	Süleymaniye Cami İstanbul
Pamukkale Travertenleri - Denizli	Alacahöyük Çorum	Sultan Ahmet Cami İstanbul
Efes Antik Kenti İzmir	Ayasofya Cami İstanbul	Topkapı Sarayı İstanbul
Kız Kalesi Mersin	Ulu Camii Bursa	Göbeklitepe Şanlıurfa
Sualtı Arkeoloji Müzesi Bodrum	Divriği Ulu Cami Sivas	Hunat Hatun Cami Kayseri

Ülkemin Gelişmesindeki Sorumluluklarım

Vatanını sevmek, çalışarak, işini en iyi şekilde ve eksiksiz yaparak ülkemizin gelişimine katkı sağlamakla olur. Gelişmiş ülkeler vatansever, çalışkan, kültürlü ve eğitimli insanlardan oluşur. Biz de kendimizi iyi yetiştirip memleketimize faydalı bireyler olmalıyız. Öğrenci olarak ailemize ve ülkemize karşı sorumluluklarımız vardır ve bu sorumlulukları yerine getirmeliyiz. Okuyarak, çalışarak, araştırarak kendimizi geliştirmeliyiz. Ülkemizi daha ileriye taşımak amacımız olmalıdır. Vatanımıza sahip çıkmak için görevimizi en iyi şekilde yapmalıyız. Atatürk'ün "Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır." sözünü unutmamalıyız.

Ortak Kullanım Alanlarımız

Ülkemizde vatandaşlardan toplanan vergilerle yollar, köprüler, camiler, okullar, parklar, spor salonları, stadyumlar gibi hizmet

alanları yapılmaktadır. Bu yerler tüm halkımız tarafından kullanılan ortak kullanım alanlarıdır.

Ortak kullanım alanlarını kullanırken dikkatli olmalıyız. Eşyalara ve çevremize zarar vermemeliyiz. Zarar veren arkadaşlarımızı da uygun bir dille uyarmalıyız. Okulumuzda kullandığımız sıralar, stadyumlardaki koltuklar, parklardaki banklar vs. hepimizindir. Bu eşyalara kimsenin zarar verme hakkı yoktur.

Ülkemiz kanunlarına göre ortak kullanım alanlarına bilerek zarar vermek suçtur. Ortak kullanım alanlarındaki eşya ve araçları sağlam bir şekilde bizden sonraki nesillere aktarmalıyız. Unutmayalım ki ortak kullandığımız alanları korumak hepimizin görevidir. Onların zarar görmesi ülke ekonomisine zarar verir.

Millî Birlik ve Beraberliğimiz

Millî birlik ve beraberlik, milletçe birliği, bir arada yaşamayı ve bütünlüğü belirtir. Millî birlik ve beraberlik duygusu, vatandaşları bir arada tutar. Vatan sevgisi artar. Halk tüm kötülöklere karşı ülkesini savunur. Kurtuluş Savaşı'mız millî birlik ve beraberliğimizin en önemli örneğidir. Türk milleti Mustafa Kemal'in önderliğinde, Türk milletinin fedakarlıklarıyla millî mücadeleyi kazanmıştır. Türk milleti yiyeceğinin, giyeceğinin büyük bir bölümünü orduya vermiştir. Ordu ve millet el ele vermiş, vatanını düşman işgalinden kurtarmıştır.

Millî ve dini bayramlar toplumu birlik, beraberlik ve kardeşlik içerisinde tutar. Düğün, sünnet, doğum günü gibi neşeli günlerde ve cenaze gibi acılı günlerde toplumdaki herkes birbirinin sevincini ve üzüntüsünü paylaşır

Tarihte yaşanan bazı olaylar çeşitli etkinliklerle hatırlanılır. İşte bu olaylardan biri de 15 Temmuz 2016 yılında gerçekleşmiştir.

Halkımızın desteğiyle ülkemize yapılan darbe girişimi engellenmiştir. 15 Temmuz günü Demokrasi ve Millî Birlik Günü olarak kutlanmaktadır.

Ülkemizdeki Farklı Kùltürler

İnsanlar savaş, terör, işsizlik, sağlık, doğal afetler gibi bazı zorunlu veya isteğe bağlı durumlarda ölkelerinden göç edebilirler. Bu insanlar, kùltür farklılığı nedeniyle çeşitli zorluklar ile karşılaşabilirler. Yaşadıkları yere uyum sağlamaları için onlara yardım etmeliyiz. Ülkemize sığınan insanlara karşı her zaman anlayışlı davranmalıyız. Bu insanların sorunlarına karşı duyarlı olmalıyız. Ülkelerinden göç etmiş, zor durumda olan insanlara yönelik başlatılan yardım kampanyalarına biz de katılmalıyız. Evimize gelen misafirlere ikramda bulunduğumuz gibi onlara karşı da paylaşımcı olmalıyız.

Atatürk'ün Kişisel Özellikleri

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, hayatı boyunca ülkemizi çağdaş ölkeler seviyesine çıkarabilmek için çalışmıştır. Atatürk, olaylar karşısında ayrıntılı düşünür, inceler, araştırırdı. Aldığı kararları uygularken karşılaştığı güçlükler karşısında asla yılmazdı. Atatürk, ileri görüşlü ve zeki bir liderdi. Ancak karar alırken arkadaşları ile tartışır, onların görüşlerini dinler ve farklı görüşlere değer verirdi. Yaptığı işleri arkadaşlarıyla iş birliği içinde yürütmüştür. Tüm hayatı boyunca vatanını, milletini ve insanları çok sevmiş, etrafındaki olumsuzluklara sabırlı bir biçimde yaklaşmış, planlı ve programlı hareket etmiştir.

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında Mustafa Kemal Atatürk'ün kararlılık, inandırıcılık, akıl yürütme ve ileri görüşlülük gibi kişisel özellikleri çok etkili olmuştur.

Atatürk, çocukları çok severdi. Türk gençliğine de çok güvenirdi.

Ülkeme Katkıda Bulunanlar

Yaptıkları çalışmalarla topluma öncü olmuş insanlar vardır. Mehmet Akif Ersoy, Nene Hatun, Vecihi Hürkuş, Zihni Derin... Bu insanların ilgilendikleri alanlar ve başarıları çok farklı olsa da ülkemiz için çok çalışmaları hepsinin ortak özelliğidir.

Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş bu kişilerin hayatlarını araştırıp, yaptığı çalışmaları incelemek, karşılaştıkları güçlükleri nasıl aştıklarını öğrenmek bize çok fayda sağlar. Çünkü bu insanların hayatları hepimiz için örneklerle doludur.

Nene Hatun: Rusların Erzurum' u işgaline karşı halk direnişinin simgesi hâline gelmiş Türk kadın kahramandır.

Mehmet Akif Ersoy: Ulusal marşımız olan İstiklâl Marşı'nın şairidir. Mesleği veterinerlik olan Mehmet Akif, edebiyat ve şiirle de ilgilenmiştir. "Safahat" adında bir şiir kitabı vardır.

Engin Arık: Ülkemizin yetiştirdiği en önemli fizik profesörlerinden biridir. Bor ve toryum madenleriyle ilgili çalışmalar yapmıştır.

Zihni Derin: İlk Tarım Genel Müdürümüzdür. Yaptığı çalışmalarla Rize'de çay yetiştiriciliğini sağlamıştır. Günümüzde de birçok insan geçimini çay tarımından elde etmektedir.

Jale İnan: Türkiye'nin ilk kadın arkeoloğudur. Ülkemizdeki birçok antik şehrin kazı çalışmalarına katılmıştır.

Mehmet Ali Kağıtçı: Fransa'da Kâğıt Mühendisliği Okulundan birincilikle mezun olmuştur. Ülkemizde ilk kâğıt fabrikasını İzmit'te o açmıştır.

Nuri Demirağ: Ülkemizin yetiştirdiği başarılı iş adamlarından biridir. Nuri Demirağ, Sivas-Erzurum demir yolu hattını yapmış, İstanbul Yeşilköy'de ilk büyük havaalanını inşa etmiş, ilk uçak fabrikası ve pilot okulunu kurmuştur.

Sabiha Gökçen: Türkiye'nin ilk kadın pilotlarından biri olmakla beraber, dünyanın da ilk kadın savaş uçağı pilotudur. Mustafa Kemal Atatürk'ün sekiz manevî evladından birisidir.

Naim Süleymanoğlu: Olimpiyat şampiyonu Millî haltercimizdir. Halter tarihinin en genç dünya rekortmeni unvanını almıştır. 8 kez dünya şampiyonu olan sporcumuz, 46 kez dünya rekoru kırmıştır. Ülkemize güreş dışında ilk altın madalya kazandıran sporcudur.

Vecihi Hürkuş: Türk pilot, mühendis ve müteşebbis. Türk havacılık tarihinin en önemli isimlerinden biridir, Türkiye'nin ilk uçak tasarımcısı ve üreticisidir, Türkiye'nin ilk yerli uçağını üretmiştir.

HAZIRLAYAN: TUNCAY YILDIRICI